

[Rager.]

have Interesse i at have en vis Begrænsning af Tilgangen, vilde man maaske hurtigt kunne enes om en forholdsvis lav Lønning. (*Fraenkkel:* Det vilde være højest uheldigt). Ja, det vil være meget uheldigt. Derfor er dette Udvalg efter min Mening en udmærket Sikkerhedsventil, thi det vil jo gaa saaledes, at hvis Ministeren ikke kan blive enig med Fagene, vil dette Udvalg sidde der.

Og lad os tænke os det Tilfælde, som man vel netop tænker sig og finder som Grund til, at man gaar imod Bestemmelsen, at Ministeren efter at have talt med Fagene skulde være tilbøjelig til at fastsætte en for høj Procentsats, da er jo for de Arbejdsgivere, der mener, at denne Procentsats er for høj, Vejen aaben til at meddele dette til Folketingsudvalget.

Saa vil man sige: Ja, saa forhandler Ministeren med det Folketingsudvalg og bryder sig ikke om dets Udtalelse, i alt Fald ikke om det eventuelle Mindretal, der har sluttet sig op om disse Mestres, men fastsætter selv den efter disse Mestres Mening for høje Procentsats trods de stærke Protester fra Medlemmer i Udvalget. Hvad vil der saa ske? Der vil ske det, at hvis Procentsatsen virkelig er for høj, saaledes at Mestrene ikke tager nogen i Lære, vil den paagældende Minister faa det ubehageligt med de Mennesker, der ikke kan faa deres Børn i Lære indenfor dette Fag og faar det Svar, at det er, fordi Ministeren har fastsat en for høj Lønning. Hvis Ministeren een Gang har været ude for det, tror jeg alligevel ikke, han vil være ivrig for at gøre det igen. Og en ganske tilsvarende Betragtning kan anlægges, hvis Ministeren skulde fastsætte Lønningen for lavt, og ingen ønsker at gaa i Lære i det Fag.

Det forekommer mig derfor, at Bestemmelserne er gode ... Det ærede Medlem Hr. Pitzner ryster paa Hovedet og siger, at ad den Vej kan vi ikke finde det retfærdige, vi er ikke sikre paa at finde det retfærdige. Jeg giver det ærede Medlem fuldstændig Ret i, at vi ikke er sikre paa at finde det retfærdige, for det er man overhovedet aldrig her i Verden; men vi er bedre sikrede end, hvis det bliver ensidigt fastsat — det maa vi ikke glemme —, og der har været Mulighed for, at alle Argumenter fra begge Sider har kunnet forhandles i to Instanser.

Det næste Spørgsmaal, jeg gerne vil gøre nogle Bemærkninger om, er Stykke 3 i § 5, hvor der staar, at den procentvise Fastsættelse af Lærlingenes Løn gælder

ikke, hvor der gennem kollektive Overenskomster er fastsat Lærlingeløn. Mine Betæneligheder ved dette Stykke refererer sig til de Udtalelser, jeg for et Øjeblik siden fremsatte i en anden Forbindelse med Hensyn til Faren for de Fag, der ønsker at lukke sig selv af. Jeg kan ikke se rettere end, at der kan være lidt Vanskeligheder der.

Og en anden Ting, som jeg gerne vilde supplere mine Udtalelser om den procentvise Løn før med, er, at man maa overveje, om det er heldigt, at der staar i Forslaget, at det skal være en Procent af Arbejdernes Aarsløn, eller om det skal være en Procent af Timelønnen. Hvis det skal være en Procent af Timelønnen, maa den blive noget højere, men det er vel blot Spørgsmaal om, hvad man skal gaa ud fra. Jeg er betænkelig ved dette Punkt, fordi man overfor mig har fremhævet, at det forekommer — der er f. Eks. nævnt et bestemt Fag i Jylland —, at i saa nærliggende Byer som Aarhus og Viborg, hvor man arbejder efter nøjagtig samme Prislister, Arbejdsfortjenesten det ene Sted er ca. 2 Kr. i Timen og det andet Sted ca. 1½ Kr.

Med Hensyn til Betydningen af Læreprøver vil jeg først henvise til, at vi fra radikal Side tidligere har taget Initiativet paa dette Punkt til at faa disse ind under faste Former. Eventuelle historiesøgende henviser jeg til Rigsdagstidenden 1928—29, Tillæg B. Spalte 1810 ff. Jeg har jo det Indtryk, at Arbejdsgiverne og ikke mindst Haandværkerne gennem mange Aar har lagt Vægt paa at faa Forholdene med Hensyn til Læreprøver ordnet. Det er ogsaa kun naturligt, idet de blandt andet sikrer deres Fag fortsat Liv med højest mulig Standard. Og samtidig opnaar de derigennem at se, hvor Lærlingene ikke er uddannet forsvarligt.

Men er det ikke naturligt, naar man her behandler en Lov, der i Virkeligheden omhandler Uddannelsen af langt flere Individier end dem, der uddannes paa vore Lærestalter, Universitetet o. s. v., at Undervisningen, efterhaanden som den er kommet i Bane, kontrolleres? Det er udmærket og særdeles prisværdigt, at paa dette Omraade det private Initiativ ofte med Ofre, store Ofre, har taget fat og skabt noget; men det gaar jo dog meget ofte saaledes, at naar vi er naaet til et vist Punkt, er det naturligt, at det offentlige faar Interesse i det. Det offentlige faar stor Interesse i disse Ting, efterhaanden som de griber om sig og virkelig betyder noget for disse uddannede Menneskers Fremtid. Saa maa det offentlige ogsaa gribe ind. Det er det, der